

Први семестар Прве године Основних академских студија школске 2008/09.

МОДУЛ М2 - Увод у пројектовање
Курс 2.1. : Простор и облик - 8 ЕСПБ

УПУСТВО

Садржај наставе

Обавезни предмет на коме се студенти упознају са појмовима архитектонског простора и облика и са начелима стварања од елементарних ка сложеним просторним системима. Студент развија способност да препознаје просторне елементе и да уочава њихове међусобне односе као и односе према окружењу и оспособљава се да ствара концепт архитектонског објекта.

Термински план наставе

Обавезни предмет одржава се једном недељно са два часа предавања и четири часа вежбања.

Настава траје 15 радних недеља у школи што значи да студент има на располагању 600 сати рада у току радних недеља за све предмете на првом семестру основних студија.

Студент на предмету од 8 ЕСПБ располаже са 160 радних сати у току 15 радних недеља што значи да је за рад код куће предвиђено 70 радних сати, или 4,66 сати недељно, с обзиром да на предмету у школи студент ради шест сати недељно.

Испитни рок траје 5 радних недеља што значи да студент има на располагању још 200 радних сати за припрему испита, консултације и полагање свих испита на првом семестру студија.

Студент на предмету од 8 ЕСПБ има на располагању 53,33 сата за припрему, консултације и полагање испита у испитном року, или укупно 6,66 радних дана.

Напомена: није дозвољено оптерећење студената веће од овако димензионисаног.

Студијска правила

Предмет води један наставник са више сарадника у зависности од броја формираних студија, као и са старијим студентима волонтерима.

План рада на предмету одређује наставник.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 15 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

(попуњава наставник и предаје Декану Архитектонског факултета)

Назив предмета: МОДУЛ – М2 Увод у пројектовање Курс 2.1. Простор и облик
Година студија: 1. семестар основних академских студија - 2008/09.
Број кредита: 8 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Предавања.Понедељак 10 сати Вежбе Понедељак 12 сати
Термин одржавања испита (предаја и одбрана елабората – портфолиа): Понедељак 12. јануар 2009. у 10 сати
Термини одржавања колоквијума: 27. октобар 2008. 01. децембар 2008.

Опис наставног задатка: Виђење,промишљање и уобличавање архитектонских просторних система
Наставник: Доцент Радомир Стопић
Сарадник у настави: Абадић Зоран, Ненадовић Милош, Стевановић Ксенија, Панић Вања, Михаили Лујак, Максимовић Милан, Комленић Милош, Стратимировић Татјана, Антонијевић Милош, Рајковић Игор, Фотирић Небојша, Цагић-Милошевић Весна, Татјана Карабеговић, Весна Мила Чолић
Број кабинета: 238
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): понедељак 16-18
Телефон: 3218738 e-mail: radomirstopic@yahoo.com

Циљеви и приступ настави: Развијати свест о искуству, осећајности, потребама и активностима људи у простору Развијати свест о карактеристикама процеса пројектовања Развијати знање о основним елементима архитектонског простора, односима између елемената и њиховом распоређивању и димензионисању. Развијати знања о тектоници архитектонских објеката (начела обликовања конструкције архитектонских објеката и начин избора одговарајућих материјала) Развијати способности успостављања веза идеалних геометријских начела компоновања и несталних свакодневних прилика у пројектовању архитектонских објеката. Развијати способности тумачења архитектонских идеја и реализованих објеката. Развијати вештину посматрања и анализе простора, визуелизације идеја и метода комуникација и представљања архитектонских пројеката. Развијати вештину стварања просторних концепата и изражавања језиком архитектуре .
Пројектни задатак: 1. задатак: Плажа 5 недеља (1+1+1+2) Скице и 4 макете на картонској подлози формата А4 Размера 1:100 Прве три недеље раде се апстрактне макете помоћу којих се испитују просторни односи: хаотично и уређено

природно и изграђено
слободно и ограђено
осветљено и засенчено
покретно и непокретно

Последње две недеље ради се пројекат плаже. На основу искустава из претходних вежби, али без обавезе да се решења из њих користе, будући да су на апстрактнијем нивоу, структурира се простор јавне плаже.

Циљ задатка

Увидети важност природних утицаја на грађење (вода, обала, сунце, ветар, киша)

Схватити грађени простор као структуру која је састављена од тла, зидова и кровова.

Увежбавати просторне односе динамичког и статичног, покривеног и откривеног, осветљеног и

Осенченог, организованог и слободног, опслужујућег и опслуженог.

Одмерити односе величина људског тела и величине простора.

2. задатак : Привремено склониште за пријатеља

4 недеље (2+2)

скице и 2 макете на картонској подлози формата А4

Размера 1:50

Прве две недеље ради се макета подземног простора за одређену особу да би се испитали психолошки просторни односи:

емоције и разум

светло и тама

пространо и тесно

високо и ниско

топло и хладно

променљиво и трајно

тешко и лако

видљиво и невидљиво

Последње две недеље ради се пројекат привременог монтажног објекта на парцели задате величине. На основу искустава из претходне вежбе, али без обавезе да се решења из ње користе, будући да су на апстрактнијем нивоу, структурира се привремено склониште за пријатеља.

циљ задатка

Увидети важност психолошког утицаја на грађење.

Схватити грађени простор као шупљину која треба да одговори карактеру и потребама особе за коју је намењена. Увежбати грађење флексибилне просторне структуре састављене од архитектонских елемената који могу лако да се склапају и расклапају.

Открити принципе организовања простора на основу људских потреба.

3. задатак : Надоградња

5 недеља (3+2)

скице и 3 макете на картонској подлози формата А4

Размера 1:50

Пројекат надзиданог спрата и поткровља на равном крову апстраховане зграде са две радно-стамбене јединице: једне за себе а друга за непознатог корисника. Испитују се естетски просторни односи:

старо и ново

приватно и јавно

спољно и унутрашње

пуно и празно

отворено и затворено

контрастно и хармонично

духовно и материјално

циљ задатка

Увидети важност утицаја изграђеног окружења приликом обликовања нових грађевина.

Изразити разлику између личног простора и простора који се прави за непознатог корисника.

Увежбати процес обликовања и материјализације који произилази из односа спољних утицаја

и унутрашњих захтева.

Открити принципе организовања вишенаменских простора.

Метод извођења наставе:

Позитивна и стимулативна атмосфера међу студентима и између студената и наставника.

Радионица, пројекти, предавања, дискусије, критике, презентације, консултације

Учење кроз рад на пројектима

Проверавање свог рада пред другим студентима и наставницима

Тема задатка није пројектовање куће, већ уобличавање система просторних односа

Програми задатака изведени су из свакодневних и блиских ситуација.

нед	Тематска јединица		Предавање (назив и опис садржаја)	Вежбање (назив и опис садржаја)	Рад ван школе (назив и опис садржаја)
01	Уводно предавање 15.09.2008.	2 часа	О простору и облику	Упознавање са начином рада у студију Појединачни и групни рад у форми радионица, дискусије, презентације, критике, консултације (2 сата) Шетња кроз одабрани део града са упућивањем на начин посматрања простора града као структуре састављене од тла, зидова и кровова. (2 сата)	Нацртати аналитички слободоручни цртеж једне просторне ситуације и донети на почетак следећег часа
02	Анатомија простора 22.09.2008.	4 часа предавања од 08-12	Хоризонтални елементи простора-тло Вертикални елементи простора-зидови	Вежба :4 часа (12-16) Направити макету имагинарног пејзажа на картонској подлози формата А4, која се састоји од природног терена и изграђених стаза, платформи, подзида , рампи и степениста. Висинска разлика је од 20 до 200 сантиметара.	Наставак рада на макети
03	Анатомија простора 29.09.2008.	Нема предавања-само вежбе		Вежба: 4 часа (12-16) Направити макету имагинарног простора кога чине зидови од два материјала различитих висина, дебљина и дужина, на картонској подлози формата А4. Зидови могу да се пружају право, криво, косо, да се ломе или да се укрштају под разним угловима. Заједно треба да омогуће континуирано кретање (отворени план) Проверавати висине зидова стално у односу на висину човека и контролисати визуру.	Наставак рада на макети
04	Анатомија простора 06.10.2008.	4 часа предавања 08-12	Надкривање простора-кровови и надстрешнице	Вежба: 4 часа (12-16) Направити макету имагинарне надстрешнице која се састоји од штапова и застора на картонској подлози формата А4. надстрешница је делом отворена, а делом затворена. Обратити пажњу на конструктивност структуре од крова до пода, начине преношења оптерећења	Наставак рада на макети

				и могућности употребе материјала.	
05	Анатомија простора 13.10.2008.	Нема предавања Само вежбе	Начела компоовања у архитектури	Пројекат: 4 часа (12-16) Направити макету јавне плаже од два макетарска материјала на картонској подлози формата А4 у размери 1:100. Означити воду и обалу. Направити мол за прилаз са воде и обезбедити прилаз са копна. Дрвеће не постоји. Конфигурисати тло различитих висина тако да највиша кота износи 250цм. Означити различите подлоге: водупесак, шљунак, стене или бетон. Направити систем слободних површина, стаза, степениста, рампи, платформи, подзида и терасу са надстрешницом за летњу кафану. Обезбедити сервисни простор за тушеве, кабине за пресвлачење, тоалете и простор за одлагање смећа. Организовати простор тако да служи за излежавање, за кретање, за седење у кафани под надстрешницом. Размислити о величини простора, димензијама човека када се креће, седи или лежи и о потребним међусобним растојањима људи. Код сваког просторног елемента контролисати димензионалне односе.	Наставак рада на макети
06	Анатомија простора 20.10.2008.	4 часа Предавања 08-12	Типологија архитектонских композиција	Пројекат: 4 часа (12-16) Наставак рада и завршетак пројекта	Наставак рада на Макети
07	Материја и жеља 27.10.2008.	4 часа Предавање 08-12	Контекст и утицајни Фактори Организација простора	1. Колоквијум (2 часа) Почетак рада на новом задатку (2 часа) Вежба: 2 часа (14-16) На основу утврђеног профила пријатеља и његових основних потреба направити макету простора у картонској кутији формата А4 максималне висине од 12 сантиметара. Користити један или два материјала али тако да макета буде расклопива. То треба да упути на размишљање о модуларним елементу од кога је могуће саставити различите облике.	Наставак рада на макети новог задатка
08	Материја и жеља 03.11.2008.	Нема предавања	Организација простора	Вежба: 4 часа (12-16) Наставак рада на новом	Наставак рада на макети

		Само вежбе		Задатку. Простор у кутији представља систем повезаних одаја одговарајућих намена, димензија и облика. Предвидети сервисне просторије (кухињу, тоалет, и оставу) и просторе за рад, одмор и забаву. Кутија има поклопац на коме је осмишљен прилаз и улаз у систем подземних одаја, као и отвори за ваздух и природно осветљење.	
09	Материја и жеља 10.11.2008.	4 часа предавања 08-12	Димензионисање и пропорције	Пројекат: 4 часа (12-16) На основу утврђеног профила пријатеља и његових потреба направити макету приземног објекта на картонској подлози формата А4 у размери 1:50. Објекат треба да прикаже реверзибилност процеса конструисања и деконструисања помоћу једноставних монтажних елемената и флексибилност и трансформабилност свакодневног простора са боравак.	Наставак рада на макети
10	Материја и жеља 17.11.2008.	Нема предавања Само вежбе	Димензионисање и пропорције	Пројекат: 4 часа (12-16) Задата је парцела димензија 10/14 метара.Повести рачуна о односу спољног и унутрашњег простора. Објекат је издигнут 40 сантиметара изнад тла.Највећа дозвољена висина зида је 2,6 метара.Конструкција објекта је комбинација стубова и лакких монтажних панела. Потребно је осмислити и систем отвора .	Наставак рада на макети
11	Материја и жеља 24.11.2008.	2 часа предавања 10-12	Материјализација елемената простора	Пројекат : 4 часа (12-19) Кровна конструкција је од дрвета или лагана метална конструкција. Посветити пажњу успостављању различитих нивоа отварања, полуотварања и затварања објекта.Објекат садржи сервисе минималних димензија: купатило 1.2*3 м и кухињски блок 0.6*3 м. Поделу унутрашњег простора на дневни и ноћни, радни и забавни успоставити на основу распореда одаја у претходној вежби.Приказати могућности лаке трансформације објекта.	Наставак рада на макети

12	Примењена геометрија 01.12.2008.	2 часа преда- вања 10-12	Основни геометријски облици у архитектури	<p>2. Колоквијум (2 часа)</p> <p>Почетак рада на новом задатку. (2 часа) Вежба: Задата је имагинарна локација на равном крову непознате зграде висине П+2 која је бочним странама наслоњена на Две суседне стамбене зграде висине П+3+Пк и заједно са њима чини стандардни градски улични низ. Испред зграде на северној страни је тротоар сирина 2м, колска саобраћајница 6м и тротоар ширине 2м. Наспрам низа зграда је паралелни низ са стамбеним зградама висине П+3+Пк. Иза зграде на јужној страни је унутрашње двориште градског блока. Димензије равног крова су 8*12м са дужицима странама према улици и двооришту а са краћим странама према суседним зградама. У средини дуже стране према дворишту налази се степениште ширине 3м и дубине 5м. Све димензије дате су од зида до зида. Потребно је надоградити зграду са још једним спратом и поткровљем ција је сплемена висина 6,4м од коте равног крова, а најмањи дозвољени пад крова је 21%. Надоградња садржи две различите стамбено-пословне јединице на два нивоа.</p>	Наставак рада на макети
13	Примењена геометрија 08.12.2008.	Нема Преда- вања Само вежбе	Сложени облици и трансформације облика у архитектури	<p>Наставак рада на новом пројекту: (4 часа)</p> <p>Стамбено пословна јединица садржи сервисни део, комуникације, дневну и ноћну стамбену зону и радни део у коме се обавља посао и примају странке. Обратити пажњу на сложени карактер композиције надоградње која треба да произађе из односа према геометрији окружења, из поделе на два различита дела и да одговара потребним величинама простора. направити радне макете одговарајућег броја различитих просторних</p>	Наставак рада на макети

				модула чије димензије одговарају просторијама различитих намена у оквиру стамбено пословних јединица. Повести рачуна да укупна запремина модула не прелази више од 10% запремине празне која настаје из димензија површине равне крова и максимално дозвољене висине слемена. Од добијених просторних модула направити више радних макета сложених апстрактних композиција да би се утврдио геометријски концепт надоградње.	
14	Примењена геометрија 15.12.2008.	2 часа Преда- Вања 10-12	Просторни односи	Наставак рада на Пројекту: 4 (часа) Направити радну макету концепта организације простора који произилази из претходног утврђеног геометријског концепта. Макета садржи спољне и унутрашње зидове који деле простор на радну, дневну и ноћну, сервисну и комуникациону зону у одговарајућим димензијама.	Наставак рада на макети
15	Значење простора 22.12.2008.	2 часа Преда- Вања 10-12	Анализа одабраних Примера архитектуре У свету и код нас	Наставак рада на Пројекту: 4 (часа) Направити синтезну макету надоградње са непосредним окружењем, са спољним и унутрашњим зидовима на којима су означени отвори, кровна конструкција и материјали, у размери 1:50.	Наставак рада на макети

Обавезна литература:

Куцина Иван 15/3 Уџбеник за предмет Простор и Облик

Препоручена литература:

Миленковић Бранислав, Архитектонска анализа
Арнхајм Рудолф, Динамика архитектонске форме
Шулц Кристијан Норберт, Егзистенција ,простор и архитектура
Ching T.W, Space, Form and Architecture

Начин полагања испита (садржај елабората, пројекта или семинарског рада):

елаборат садржи 9 картонских макета на подлози А4 формата и радне скице, усмена одбрана пројекта

Критеријуми оцењивања:

формална и материјална довршеност задатка и приказано стечено знање
кохерентност пројекта, веза између различитих аспеката дела, између замисли и изведеног , између концепције и архитектонског исказа,
персоналност студента: воља за рад, вредноћа, независност, креативност,
критичност, иновативност, ентузијазам, мотивисаност.

Оцењивање:

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току вежби	10	пројекат	25
колоквијуми	3x20=60	усмена одбрана пројекта	5

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ